

– admission to work positions of only those foreign languages teachers who were trained at one of the levels in the country of native speakers.

Theoretical education of would-be teachers in Germany is proved by the first state scientific examination. Preparation for theory and practice of teacher's specialty results in the second state examination.

Application of various pedagogical programmes of the European Union in Germany is aimed at the improvement of professional training of foreign languages teachers according to European standards.

Two-phase model of training of would-be teachers is criticized by some scholars nowadays, but its content is estimated according to such final results as high professional skills of young teachers and high status of the profession of a teacher in the society.

УДК 811.161.2'243:37.016

Леся Назаревич, Олег Назаревич

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ДОПОМІЖНИЙ ФАКТОР В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Lesia Nazarevych, Oleh Nazarevych

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

DISTANCE LEARNING AS A TOOL FOR TEACHING UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE

Загальновідомо, що ознайомлення з рідною мовою відбувається спершу в усному варіанті, а потім (уже в навчальних закладах) йде засвоєння письма, граматики. Іноземці починають вивчати українську мову з «абсолютного нуля», важливим на цьому етапі стає використання мови-посередника (англійської чи французької), за допомогою якої викладач може пояснити громадянам зарубіжжя особливості мовних явищ і процесів.

Поруч із традиційними методами навчання, які передбачають «живе спілкування», чільне місце в процесі вивчення української мови посідають й інтерактивні методи. Вони покликані якомога швидше забезпечити комунікацію іноземних громадян, тобто вміння спілкуватися не тільки в навчальній, а й позанавчальній ситуації. Дистанційний курс слугує організацією всього процесу навчання, сприяє швидкому та якісному

засвоєнню навчального матеріалу, зручний в користуванні, інформативний. В системі Atutor теоретичні основи, презентації (їх можна переглядати через файлообмінник), різнотипні тестові завдання подано у доступній формі, що сприяє засвоєнню необхідних знань, допомагає систематизувати та узагальнити раніше опрацьований матеріал, дає змогу перевірити навчальні досягнення студента, проаналізувати результати тестування, виявляти типові помилки й визначати шляхи їх усунення. Послідовність висвітлення матеріалу є оптимальною для опанування.

Вважається, що найефективнішою формою контролю іншомовної компетенції є тестова система вправ. Тому викладачі кафедри української та іноземних мов значну увагу приділяють цим завданням, які розміщено у системі дистанційного навчання ТНТУ. Рівнорівневі навчально-тренувальні тести спрямовані на виявлення теоретичних знань та практичних умінь і навичок як студентів-іноземців денної форми навчання, так і слухачів підготовчого відділення.

Загальновідомо, що найкраще запам'ятовується та інформація, яку люди одночасно бачать, чують, пишуть і обговорюють. Такий ефект можливий за умови використання наочності у формі електронної презентації. Зауважимо, що на заняттях студенти отримують попередні знання безпосередньо через викладача, а вдома через середовище дистанційного навчання зможуть повторити і закріпити почуте. Саме тому такий підхід можемо вважати ще одним кроком до самоосвіти.

Перевага новітніх технологій полягає в тому, що вони уможливають одночасно зорове і слухове сприйняття інформації. Під час роботи з якісно розробленими слайдами студентам простіше встановити причинно-наслідкові зв'язки між мікротемами, легше сприймати нову інформацію, оскільки є можливість повторювати речення разом із викладачем і бачити пов'язану з текстом схему, фотографію, карту. «Екранна комунікація» унаочнює класифікацію конкретних мовних явищ, систематизує знання, візуалізує опрацьований матеріал, дає можливість перевірити та оцінити себе завдяки практичним завданням, тестам, що подано наприкінці презентації.

Під час розгляду завдань на зразок: «Прочитайте текст. Слова, що в дужках, поставте у правильній формі» студенти-іноземці стикаються з проблемами узгодження, керування, відмінювання, рідше — дієвідмінювання. З метою коригування граматичних огріхів пропонуємо слайди, які слугуватимуть підказкою-орієнтиром та полегшуватимуть закріплення граматики. Наприклад, студент бачить речення, яке необхідно зредагувати: *«Вільям Білл Гейтс — голова і головний розробник (програмне) забезпечення корпорації Майкрософт. Співробітниками Майкрософт є 39 000 осіб у 60 (шістдесят) країнах»*. Після того, як варіант відповіді вибрано, викладач натискає правою клавішею миші на слово в дужках, що дає змогу одразу ж побачити його у правильній формі. Завдяки цій технології

студент може порахувати допущені помилки та оцінити себе, а викладач — проаналізувати відповідь, повторно пояснити незрозумілий матеріал.

Аудіопрезентація дає можливість дистанційно слухати ту тему, яку обрав студент, по декілька разів. Ми пропонуємо один і той самий текст, наприклад, «Цікаві міста України» прослуховувати у теперішньому, минулому, майбутньому часах. Це сприяє не лише мимовільному запам'ятовуванню почутого, а й допомагає на основі закінчень дієслів розрізнити конкретні часи.

Big Blue Button відкриває ще одну можливість перед студентом: чути і бачити лектора, не виходячи з дому. Цікава особливість системи полягає в тому, що на ключових моментах перегляду відеолекції викладач може зупинитися і провести невелике опитування, щоби зрозуміти, чи не виникає труднощів у слухачів під час засвоєння матеріалу. Новаторством також є методика перевірки «peer-to-peer review» – взаємоперевірка між студентами дистанційного курсу. Особливо цікавою є можливість перекладати навчальні тексти різними мовами. Це робить курс «конкурентоспроможним», уможливорює одночасне навчання багатьох студентів.

Зазначимо, що ми не ставили перед собою завдання розкрити усі переваги дистанційної освіти, проте переконані, що впровадження найрізноманітніших методів освіти у середовище дистанційного навчання буде сприяти успішній адаптації іноземних студентів до навчання в українських ВНЗ. Вважаємо, що поєднуючи традиційні та нетрадиційні методи викладання української мови як іноземної у вищих навчальних закладах, можна отримати високі результати. Обговорювана тема вимагає подальших наукових студій, які покликані якнайшвидше вирішити основні проблеми в галузі методології викладання української мови, зважаючи на досвід таких потужних світових систем дистанційного навчання, як Coursera, Edex та інші.

Література

1. Бей Л. Б. Проблеми викладання української мови різним категоріям іноземних студентів / Л. Б. Бей, О. М. Тростинська // *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі : Міжпредметні зв'язки : зб. наук. пр.* — Харків : Константа, 2008. — Вип. 12. — С. 48—59.
2. Волошинов С. А. Реалізація дидактичного принципу наочності в алгоритмічній підготовці студентів засобами інформаційно-комунікативного педагогічного середовища // *Інформаційні технології в освіті.* — Режим доступу : http://ite.kspu.edu/webfm_send/231